

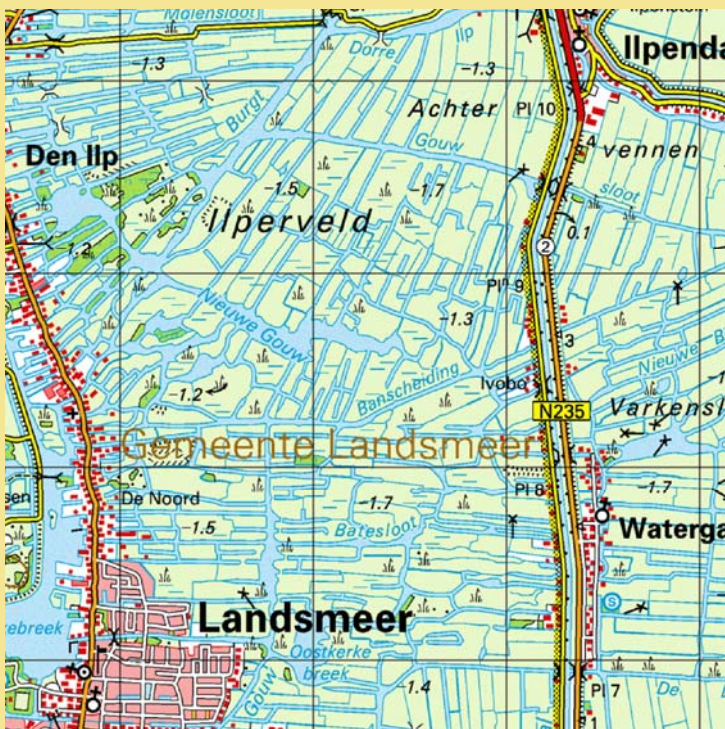
Vissen in het Ilperveld (Noord-Holland)

Tekst: W. Kuijsten

Foto's: C. Drost

Op zaterdag 24 mei 2008 heeft Stichting RAVON in samenwerking met Landschap Noord-Holland een cursus visherkenning gegeven in het bezoekerscentrum van het Ilperveld. Aansluitend op deze cursus heeft een excursie plaatsgevonden in het Ilperveld.

De dag begon voor iedereen in het bezoekerscentrum Ilperveld van Landschap Noord-Holland te Landsmeer. Onder het genot van een uitstekende mok koffie en na een korte kennismakingsronde gaf Jan Kranenburg van Stichting RAVON de cursus visherkenning aan een groep van 18 enthousiaste deelnemers. Na de anderhalf uur durende presentatie en discussie was het tijd voor een korte lunch.

De boterhammen werden daarom snel soldaat gemaakt om het veld in te kunnen gaan. Buiten wachtte Frank de Vries ons op in een grote boot waarmee het vervoer naar de vislocatie plaats zou vinden. Het Ilperveld is een veenweidegebied met oude droogmakerijen daarin gelegen. De belangrijkste functies van het gebied zijn natuur, recreatie en rundveehouderij. Karakteristiek voor het gebied zijn de bloemrijke graslanden met weidevogels, natte moerasgebieden, trilvenen en open water met gevarieerde plantengroei en natuurlijk vissen. Maar het meest karakteristiek is nog wel dat je zonder boot in dit gebied niet ver zult komen.

De eerste locatie betrof een brede watergang met hier en daar wat stenig substraat langs de oevers en een aantal geïsoleerde kleinere slootjes. In de kleinere slootjes werd alleen driedoornige- en tiendoornige stekelbaars gevangen. In de bredere vaart werden nog eens 6 soorten gevangen waaronder erg veel jong broed van snoekbaars en baars. Omdat het broed kleiner dan 2 centimeter was, kwamen de meegenomen cuvetten goed van pas om ze uit elkaar te houden. Ook brasem, ruisvoorn, bittervoorn en snoek werden aangetroffen.

Op de tweede locatie werden dezelfde soorten gevangen met uitzondering van de brasem die hier niet werd aangetroffen. Een verrassende en erg leuke aanvulling was de vangst van een aantal rivierdonderpadjes, een erg leuke waarneming voor een veenweidegebied. Door het stenige substraat op sommige plekken in het Ilperveld is het mogelijk dat deze soort hier voorkomt. Samen met stroming en als gevolg van windwerking bij gemaaltjes zorgt dit voor een geschikt habitat voor de rivierdonderpad.

Het cuvet is een handig hulpmiddel om vissen te determineren

Na het bezoeken van de tweede locatie zijn we met de boot teruggevaaren naar het bezoekerscentrum voor een sanitaire stop en een kleine versnapering. Vervolgens is het gebied rondom het bezoekerscentrum geïnventariseerd. Op deze locatie kon nog een paling van

ongeveer 30 centimeter aan de lijst met gevangen vissoorten worden toegevoegd. Al met al was

het een zeer geslaagde dag.

Portret van een exoot: de blauwband

Tekst & foto: F. Spikmans

Door toegenomen handel in vissen, (on)bewuste uitzettingen, via ballastwater van schepen of het verbinden van rivierensystemen middels kanalen, van alle kanten komen er nieuwe soorten in Nederland terecht. In deze rubriek wordt telkens een portret gegeven van één van deze nieuwkomers. Ditmaal de blauwband.

Orde:	<i>Cypriniformes</i>
Familie:	Karperachtigen (Cyprinidae)
Soort:	Blauwband (<i>Pseudorasbora parva</i>)

Typische kenmerken: een kleine bovenstandige bek en de donkere band op zijn flanken

De blauwband komt van ver. Zijn oorspronkelijke leefgebied ligt in Oost-Azië. Samen met broed van de graskarper is deze soort in 1961 in Roemenië, Rusland en Oekraïne beland. Het is één van de meest succesvolle invasieve vissoorten: Europa werd in minder dan 40 jaar gekoloniseerd. Het succes van zijn invasie

wordt verklaard door zijn opportunistische leefwijze (omnivoor, snelle generatiewisseling, meerder broedsels in een jaar, broedzorg) en tolerantie voor extreme omstandigheden (lage waterstand, hoge watertemperatuur, lage zuurstofconcentratie en algenbloei) (Pollux, 2006).